

שיחת השבוע

הסכם על כרעי תרנגולת

השבוע התברר כי הסכם השלום עם מצרים יכול להתנדף ברגע אחד, ואנחנו עלולים למצוא את עצמנו בלי שלום ובלי מרחבי סיני

כחצאי האי סיני היה בידינו היינו מעצמה אזורית (צילום: Google Earth)

לאחר שבוע של מהומות והפגנות בכיכרות קהיר נפל המשטר המצרי. העולם הנאור בירך על תהליך הדמוקרטיזציה שהגיע גם אל מצרים. בבחירות הדמוקרטיות ניצחו האחים המוסלמים, ונקטו מיד שני מהלכים - כריכת ברית עם איראן והכרזה על ביטול הסכם השלום עם ישראל. בעוד ממשלת ישראל שוקלת את תגובתה הזורמו כוחות השריון המצריים אל חצי האי סיני.

מי שהיה מציג תרחיש כזה לפני חודש היה נחשב הוזה הזיות. השבוע תרחיש כזה כבר איננו בגדר הזיה. אך גם אם התפתחות זו לא תתרחש, דיי היה במראות שנראו השבוע כדי להמחיש עד כמה הנחות היסוד שעליהן מבוססת מדיניותה של ישראל, עומדות על כרעי תרנגולת.

מושגי קיום של מדינה

הסכם השלום עם מצרים החזיק מעמד שלושים שנה, אלא שגם שלושים שנה הן הרף-עין במושגי קיום של עמים ומדינות. אם תתחולל הפיכה אסלאמית במצרים וההסכם ייגזר בעשן, ונמצא את עצמנו מול הצבא הענק והחדש של מצרים, בלי מרחבי סיני - האם גם אז ידברו על 'הסכם היסטורי' ועל 'שלום לדורות'!?

אסור לשכוח מה הקרבנו תמורת אותו 'הסכם שלום'. אחרי הניצחון הניסי במלחמת ששת הימים היינו מעצמה אזורית. מרחבי סיני העניקו לנו בסיסי אימונים ואוצרות טבע. הם היוו חיץ גדול דיו למנוע כל ניסיון להשמיד את המדינה היהודית. מאגרי הנפט היו יכולים לספק את כל צורכי האנרגייה שלנו.

ההסכם עם מצרים פתח את גל הלחצים על ישראל. העולם זיהה מיד מי הצד הלחיץ בסיפור הזה. לא הועילו כל ההסברים המשכנעים על הצרכים הביטחוניים. לא השתנה דבר גם כאשר התברר לאיזה מרחץ דמים הוטלנו בעקבות הסכמי אוסלו, ומה קרה ברצועת עזה אחרי שיצאנו ממנה. עובדה, כל העולם יודע כי הערבים הם הצדיקים ואנחנו הרשעים.

דרך אחת לשלום

השבוע כבר מיטיבים להבין מדוע הרבי מליובאוויטש זעק כל-כך כנגד ההסכם עם מצרים. לא נשמע כדבר הזה שמדינה מוותרת על מרחבי ההגנה הטבעיים שלה ועל נכסים אסטרטגיים חשובים כל-כך, וכל זה תמורת פיסת-נייר שברגע אחד אפשר לבטלה.

השבוע ראינו כמה אפשר להישען על העולם. ארה"ב, בעלת-הברית הגדולה של מצרים, נטשה את המשטר המצרי מיד עם פרוץ המהומות, ואחריה החרו-החזיקו מדינות אירופה. האם אנחנו נוכל להישען עליהן בשעת מבחן?

התורה מלמדת אותנו ש"בעיר הסמוכה לספר" אסור לסמוך על הבטחות הגויים, אלא מחובתם של יהודים להגן על עצמם, אפילו מתוך חילול השבת. ההלכה היהודית יודעת טוב יותר מכל הפוליטיקאים כי רק עמידה איתנה ותקיפה יכולה להבטיח את שלומם וביטחונם של היהודים, וכי דרך הנסיגות והווייתורים אינה מביאה שלום אלא מסכנת את עצם קיומנו.

השבוע אנחנו לומדים שוב בדרך הקשה כי רק עמידה איתנה ואפס ויתורים, מתוך אמונה בקב"ה שומר ישראל, הם שיכולים להביא ביטחון אמיתי ושלום לדורות.

יש חדש

JLI עושה עלייה

השבוע תיפתח ברחבי הארץ סדרת הקורסים הראשונה במסגרת המכון המצליח JLI ללימודי היהדות, המופעל מטעם המרכז לענייני חינוך, הזרוע החינוכית של חב"ד העולמית. עד כה התקיימו הקורסים של המכון בארה"ב ובעוד מדינות בעולם, ומעכשיו הם מתקיימים גם בארץ, בשפה העברית, עלידי עשרים ואחד בתי-חב"ד, בהכוונת ובארגון צעירי-חב"ד. אלה קורסים ברמה אקדמית, שמאפשרים לציבור משכיל ללמוד יהדות בשפתו, בלי צורך בידע מוקדם. הקורס הראשון, שמתחיל השבוע, נקרא: 'מסע הנשמה - חיים, מוות ומה שביניהם', והוא עוסק במשמעות החיים ובמה שמעבר לעולמנו הפיזי. בשנה הבאה יתרחבו הקורסים לעשרים בתי-חב"ד נוספים. פרטים באתר www.jli.co.il.

משנה לנשמה

השבוע מתחיל מחזור חדש של לימוד המשניות במסגרת ארגון משנה לנשמה, והארגון קורא לציבור להצטרף ללומדים. כל לומד נדרש ללמוד פרק משנה ביום, ובכל שבוע יישלח לביתו מבחן על החומר. אחת לחודש תיערך הגרלה על מלגות כספיות וספרים. לפרטים טל' 054-8471370.

לבקשת הקוראים

קוראים רבים, בעיקר מבוגרים, התלוננו כי הגופן החדש, שבו נדפס גיליון 'שיחת השבוע' בשבועות האחרונים, דק מדי, והדבר מקשה עליהם את הקריאה. החלטנו להיענות לבקשתם, ומעתה הגיליון מודפס בגופן נוח יותר לקריאה.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:58	5:31	5:48	5:08
6:00	6:34	6:42	6:05

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לחתור לפסגת השלמות

גזור שתיבנה". הוא דואג שהמדינה השרויה במצב של חורבן תבוא לכלל תכלית השלמות, עד לבניין עדייך.

אט-אט עד השלב העליון

מכאן אנו למדים שגם כשהאדם עומד בתחילת הדרך, והוא רק מתחיל להתעלות בעבודת הבורא, כבר אז עליו לשאוף להגיע אל הפסגה, והוא צריך להחליט כבר בתחילת הדרך שרצונו להגיע אל השלב העליון ביותר.

גם כשפועלים עם יהודי שני אפשר לחשוב שדיי לפעול עליו שתתחזק אמונתו או שיקיים מצווה אחת. אמנם בפועל הוא אכן צריך להתקדם אט-אט, שלב אחר שלב, אבל יש להודיע לו שהתכלית היא שיבוא בסופו של דבר לידי קיום כל התורה ומצוותיה, עד לתכלית השלמות. וזו גם צריכה להיות שאיפתנו הכללית - לא להסתפק בשלמות חלקית, אלא בשלמות הגדולה ביותר של בניין בית-המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקו.

(תורת מנחם כרך ט, עמ' 261)

לפעולות הגשמיות שנצטוו נביאים לעשות, כדי להבטיח את קיומה הממשי של הנבואה. מצאנו בכמה וכמה נבואות שהקב"ה ציווה את הנביא לעשות פעולה גשמית, כדי שהנבואה אכן תתקיים בפועל בעולם הזה הגשמי. גם הבאת הארזים על-ידי יעקב אבינו ובקשת הכסף והזהב על-ידי בני-ישראל במצרים היו פעולות גשמיות שהבטיחו כי אכן המשכן ייבנה בפועל.

תפילתו של עשיר

לכאורה, כששרויים בגלות מצרים ונאנחים מעבודת-פרך דיי לשאוף להיגאל מהעבדות ולצאת לחירות. אולם בני-ישראל הוכיחו שאין להסתפק בעצם היציאה לחירות, אלא כבר בתוך הגלות עושים הכנות לקראת השלב העליון של בניית המשכן והשראת השכינה בתוך עם-ישראל.

דבר דומה מצאנו במדרש בעניין ההבדל בין תפילתו של עני לתפילתו של עשיר. העני מבקש שיהיה לו לחם לאכול ובגד ללבוש, ואילו העשיר מבקש: "מדינה פלונית שהיא חרבה, והיא שלך;

את המשכן ציווה הקב"ה לבנות מ"עצי שיטים". אך מניין השיגו בני-ישראל עצי שיטים במדבר? חז"ל אומרים שיעקב אבינו צפה ברוח-הקודש שעתידים בני-ישראל לבנות משכן במדבר, והביא שתילי ארזים למצרים ונטעם, וציווה את בניו ליטול אותם עםם בצאתם ממצרים.

אמנם היציאה ממצרים הייתה כעבור מאתיים ועשר שנים מירידת יעקב למצרים, אבל כבר בירידה למצרים החלו ההכנות לבניית המשכן. כלומר, כבר בשלב הירידה לגלות החלה ההכנה לגאולה ולהשראת השכינה שתהיה אחרי-כן במשכן.

הכנות במצרים

בני-ישראל נהגו אף הם כך. עוד בהיותם במצרים הלכו לשאול משכניהם המצרים כלי כסף וכלי זהב, כדי שתתקיים הבטחתו של הקב"ה הלאברהם אבינו שבניו "יצאו ברכוש גדול", ומה'רכוש גדול' הזה שהוציאו ממצרים היה להם שפע של כסף וזהב כעבור נדבות המשכן.

הפעולות האלה שעשו יעקב ובני-ישראל דומות

אמרת השבוע

צדקה בכבוד

ביום חמישי בלילה ישב רבי אליהו-חיים מייזל, רבה של לודז', ולמד עם נכדו. בעודם לומדים נכנס יהודי והניח על השולחן את הספר 'מנחת עני'. "אני מוכר את הספר לפרנסתי", אמר בשקט.

הרב שאל למחיר הספר ונתן לאיש כפליים מהמחיר שנקב, באמרו: תוכל לפרסם בסביבה שקניתי ממך את הספר, וזה יעודד אחרים לקנותו.

כשיצא האיש העיר הנכד: "סבא, הלוא כבר יש בספרייתך כמה עותקים של הספר". השיב רבי אליהו-חיים: "כשיהודי הולך למכור את הספר ביום חמישי בשעת לילה מאוחרת, כנראה אין לו להוצאות השבת. האיש מתבייש לקבץ נדבות ומבקש עזרה בדרך מכובדת. וכי יכולתי לסרב?".

פתגם חסידי

כשיבוא משיח-צדקו 'יאמרו בגוים: (על מה ולמה) הגדיל ה' לעשות עם אלה? ואנחנו נשיב: 'הגדיל ה' לעשות עמנו (משום ש) היינו שמחים' - בזכות השמחה"

המשכן | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

התורה קדמה

"ועשו ארון עצי שיטים" (שמות כה, י). מה התורה קדמה לכל מעשי בראשית, כך במעשה המשכן הקדים את הארון לכל הכלים. ומה האור שקדם לכל מעשי בראשית, אף במשכן - התורה, שנקראת אור, קדמו מעשיה לכל הכלים.

(שמות רבה)

דרך ארץ

"ועשית את הקרשים למשכן עצי שיטים עומדים" (שמות כו, טו). לימד הקב"ה דרך-ארץ לדורות הבאים, שאם יבקש אדם לבנות ביתו על-ידי אילן עושה פירות, אומרים לו: ומה מלך מלכי המלכים, שהכול שלו, שאמר לעשות משכן, אמר שלא לקחת אלא מאילן שאינו עושה פירות, אתם על-אחת-כמה-וכמה.

(שמות רבה)

מקום משכנו של הקב"ה

שאלו את רבי מנחם-מנדל מקוצק: היכן מקום משכנו של הקב"ה? וענה: בכל מקום שאליו מכניסים אותו. זהו שנאמר: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - אם פנימיות האדם מלאה אהבת ה' ויראתו, הקב"ה שוכן בתוכו ממש.

(נחלת חמישה)

זהב, כסף, נחושת

"וזאת התרומה אשר תיקחו מאיתם, זהב וכסף ונחושת" (שמות כה, ג). 'זהב' - כנגד המשכן שעשה משה, שהיה חביב על הקב"ה כזהב. 'כסף' זה מקדש ראשון שבנאו שלמה, שכתוב בו "אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה". ו'נחושת' זה בית-המקדש השני, שהיו חסרים בו חמישה דברים: ארון, כפורת, כרובים, אש ורוח-הקודש. (ילקוט שמעוני)

המקדש הפרטי שלם

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח). כשם שמקום המקדש נשאר בקדושתו גם בזמן הגלות, כמאמר חז"ל (שמות-רבה פרשה ד) "לעולם אין השכינה זזה מכותל המערבי", שכן החורבן היה בבית בלבד - כך ב'מקדש' הפרטי שבכל אחד ואחד מישראל. היסוד שלם, זך וטהור, וכל עניין השממה הרוחנית שיש לעיתים בישראל הוא רק ב'בניין' של המקדש הפרטי.

(היום יום)

לזכות את ישראל

"מאת כל איש אשר ידבנו ליבותקחו את תרומתי" (שמות כה, ב). את המשכן כלו להקים גם שלושה או חמישה אנשים, אבל הקב"ה רצה שבבניין משכן ה' ישתתפו כל ישראל, האנשים והנשים, בלי יוצא מן הכלל.

(לקוטי דיבורים)

סופו של נוכל

תושביה היהודים של העיירה ליאדי נהנו מיחס של כבוד בימי הפריץ הזקן. רבים מהם מצאו את פרנסתם באחוזותיו הרבות. במיוחד נחקה בזיכרונם השתדלותו של הפריץ לטובת היהודים לאחר מה שכונה 'השרפה הגדולה'.

זה היה לפני יותר משלושים מאות שנה. בעיירה ליאדי פרצה דלקה והיא כילתה את מרבית בתי העיירה. רבים נהפכו באחת לעניים חסרי-כול ונטולי קורת-גג.

עקב מצב החירום שנוצר יצא רב העיירה, בראש משלחת ממכובדי הקהילה, להיפגש עם הפריץ ולבקש את עזרתו. הפריץ הזקן קיבל אותם בסבר פנים יפות ונרתם לעזרתם. הוא הורה לאנשיו להביא מן היער חנם איך-כסף כמות ענקית של גזעי עצים, להקמת בית-המדרש מחדש, ולבניית בתים בעבור העניים.

אולם תקופת עדנה זו הסתיימה עם מות הפריץ הזקן. את מקומו תפס בנו, רביצקי, פריץ צעיר וקפריזי, שהתברר שהוא כעסן ובעל שיגעונות. חייהם של היהודים נעשו קשים במיוחד עם מינויו של מנהל המשק החדש, יאן בנדיצקי, שהחליף את המנהל היהודי, ר' אהרן-יוסף.

בנדיצקי זה היה שונא ישראל מושבע ורע ליהודים. מאז החל לנהל את האחוזות פוטרו יהודים רבים. תקופת סבל זו נקטעה באחת בזכות מאורע ששינה באחת את יחסו של הפריץ הצעיר אל היהודים.

בעיר דוברומיסל התגורר סוחר סריגים יהודי, חיים-שמעון שמו. הוא היה תלמיד-חכם ואדם שנון ותקיף. לסריגיו יצאמוניטין בכל הארץ.

החורף התקרב והפריץ ביקש להצטייד בסריגים חמים בעבור מאות עובדיו. בירורים שעשה העלו כי אין תחליף לסריגים של היהודי מדוברומיסל. כיוון שכך נשלח בנדיצקי, מנהל החצר, לדוברומיסל כדי להזמין מאתיים סריגים אצל חיים-שמעון.

בתחילה התנהל הכול כשורה. חיים-שמעון מסר לידי בנדיצקי מקצת הסריגים, שהיו במלאי. הוא חתם על חוזה שבו התחייב לספק את הסחורה כולה עד מועד נקוב, ולהביאה בעצמו אל חצר הפריץ.

חיים-שמעון שמח על ההזמנה, שהבטיחה לרווחחנא, אולם גם חשש

ממצב-רוחו של הפריץ. לכן השתדל שהסריגים ייוצרו באיכות הגבוהה ביותר. הוא גם שילם יותר לעובדיו, כדי שהסריגים יהיו מוכנים עוד קודם המועד. כך קיווה שהפריץ לא ימצא שום עילה לתלונה או לכעס.

בבוא היום בא חיים-שמעון לאחוזת

הפריץ והסחורה המוכנה עמו. לתדהמתו זכה ל'קבלת פנים' שלא ציפה לה. מנהל החצר בנדיצקי הודיע לו כי הפריץ ביטל את העסקה ודרש ממנו לעזוב מיד את האחוזת.

חיים-שמעון דרש לפגוש את הפריץ. "לא אכפת לי על הסחורה, אך רצוני

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

המשכן שנגנז

בית-המקדש הראשון והשני חרבו ואינם, אולם המשכן שעשה משה רבנו במדבר קיים קיום נצחי. כשיבוא משיח צדקנו יתגלה המשכן. הגמרא (סוטה ט, סוף עמ' א) אומרת: "משנבנה מקדש ראשון, נגנז אוהל מועד, קרשיו, קרסיו ובריחיו ועמודיו ואדניו". על השאלה היכן נגנז, הגמרא משיבה: "תחת מחילות של היכל". כך גם מפרשת הגמרא (יומא עבא; סוכה מהב) את הפסוק (שמות כו, טו) "עצי שיטים עומדים": "שמה תאמר אבד סברן ובטל סיכיון, תלמוד לומר 'עומדים', שעומדים לעולם ועלולמים".

מה הסיבה שדווקא המשכן קיים לנצח? חז"ל משיבים שתי תשובות. תשובה אחת (בתנא דבי אליהו רבה ספכ"ה): "מפני שעשאוהו הכשרים בנדבת ליבם, וקשה לפני הקב"ה להפסיד כל מה שעשו הכשרים בנדבת ליבם, ולעתיד יבוא הקב"ה וישרה בתוכו כמידה הראשונה". תשובה שנייה ניתנת בגמרא (סוטה שם), והיא מבוססת על כך שהמשכן הוא מעשה ידי משה רבנו, ומכיוון שכך, המשכן נצחי, שכן מעשיו של משה נצחיים.

עבד נאמן

הקשר בין משה רבנו לנצחיות נובע מכך שמה רבנו נקרא 'עבד נאמן' ("בכל ביתי נאמן הוא", בהעלותך יבז). מהותו של 'עבד' כזה היא, שאין לו שום מציאות משל עצמו, וכל מציאותו היא מציאות האדון. לכן הדין הוא "מה שקנה עבד קנה רבו", שכן פעולת העבד אינה מתייחסת לעצמו אלא היא פעולתו של האדון ממש. פעולתו של משה רבנו הן אפוא פעולתו של הקב"ה, וכשם שהקב"ה נצחי ומעשי ידיו נצחיים, כך גם מעשי ידיו של משה עבדו נצחיים הם (ליקוטי שיחות כרך טז, עמ' 469).

התמסרותו המוחלטת של משה רבנו לקב"ה מתבטאת גם בעובדו את עבודתו מתוך מסירות נפש מוחלטת, עד שהיה מוכן למסור את כל-כולו, ואפילו את שמו שבתורה, למען עם ישראל. לכן זכה שמעשיו נצחיים, שכן מסירות נפש היא למעלה מכל שינוי, הן של זמן הן של גורמים מפרעים (ליקוטי שיחות כרך לג, עמ' 129).

דבר נוסף שמאפיין את מהותו של משה רבנו היא מידת האמת, וכפי שנאמר (תנחומא שמות כח): "אמת זה משה". אין הכוונה חלילה שאצל שאר צדיקים היה דבר לא-אמיתי; כל הצדיקים עבדו את ה' באמת, ופעולותיהם היו אמיתיות. אלא שזו לא הייתה האמת השלמה, החובקת-כול, אלא אמת שמייצגת פן מסוים של המהות האלוקית. מעלתו של משה הייתה, שבו האירה האמת האלוקית השלמה והנצחית, שלמעלה משינויים. על דרגה זו נאמר: "ואמת ה' לעולם". כלומר, דרגה זו של אמת ה' קיימת לעולם ואין בה שום שינוי. לכן זכה משה שגם מעשיו נצחיים.

משה שבכל דור

יתרה מזו: לא זו בלבד שמעשיו של משה נצחיים, אלא אף הוא עצמו נצחי וקיים לעד. על כך אמרו חז"ל (סוטה יגב): "לא מת משה... מה להלן עומד ומשמש, אף כאן עומד ומשמש". לכאורה מה החידוש בכך, והלא כל הצדיקים חיים וקיימים במרומים ועולים בעילוי אחר עילוי? אלא החידוש הוא, שכל הצדיקים אכן חיים במציאות הרוחנית, הנשמית, ואילו בעולם הזה הגשמי הם חסרים. לעומתם, משה רבנו חי גם במציאות הגשמית של העולם הזה.

חז"ל אומרים (תיקוני זוהר תס"ט): "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא". כלומר, נשמתו של משה רבנו מתלבשת ב"חכמי הדור, עיני העדה" שבכל דור ודור (תניא פרק מב), ובמיוחד בנשיא הדור, שעליו נאמר (בראשית רבה פרשה נוז): "אין דור שאין בו כמשה". ומכיוון שנשמת משה מתלבשת תמיד באדם שחי בעולם הזה, הרי שהוא "לא מת" והוא קיים בכל דור ודור (לקוטי שיחות כרך כו, עמ' 5 ואילך).

לדעת איזה פגם מצא בה", טען.

טענותיו לא עניינו את מנהל החצר. הוא הניף את שוטו לעבר היהודי והציע לו להסתלק מיד מהמקום. באיך-ביריה לקח עמו חיים-שמעון את הסחורה ופנה לאכסניה סמוכה, כדי לתכנן את צעדיו. חשד כבד עלה בליבו כי זו תחבולה של בנדיצקי, וכי זה החליט על דעת עצמו לבטל את החוזה.

בינתיים נודע באחוזת הפריץ כי היהודי הביא את הסריגים ומנהל החצר שילח אותו. הפועלים הרימו את קולם והתלוננו על הקור העז ועל המחסור בלבוש חם, עד שהתגלגלו הדברים לאוזני רביצקי. בשצף-קצף ציווה לקרוא לבנדיצקי, ובהיבעת שלח לקרוא לחיים-שמעון.

הפריץ פנה אל בנדיצקי ושאל מדוע סירב לקבל את סחורתו של חיים-שמעון. זה החל לענות, אך הפריץ השתיק אותו בהרפות ובגידופים, בעודו מצליף בו במגלבו. הוא פנה אל היהודי ואמר כי הוא מעריך את העובדה שסיפק את ההזמנה קודם המועד שנקבע, ולכן הוא רוצה להכפיל את ההזמנה, ואף להוסיף לו זהוב על כל סריג.

הפריץ ביקש לצאת ולראות בעצמו את הסריגים וכן לבדוק את רישום התשלומים עבור הסחורה. לאחר שמישש ובדק את הסריגים והם מצאו חן בעיניו מאוד, ציווה להכניס את הסחורה למחסן בנוכחותו. פניו של בנדיצקי, המושפלות ממילא, החווירו.

כאשר התחיל חיים-שמעון להכניס את הסחורה החדשה לצד זו הישנה, הזדעק וקרא: "הסריגים הישנים אינם שלי! זו סחורה ירודה, שערכה אינו מגיע אף למחצית הסריגים שלי".

הפריץ החליט לחקור את העניין ביסודיות. הוא ביקש לקרוא לשניים מעובדיו, שליוו את בנדיצקי במסעו לדוברומיסל, לעריכת ההזמנה. הוא התחייב לפניהם כי אם יאמרו את האמת לא יאונה להם כל רע.

בפיק-ברכיים סיפרו השניים כי בנדיצקי מכר את הסחורה שקיבל מחיים-שמעון, ובמקומה קנה סחורה זולה. עם זה דיווח כי מחיר הסריגים שקנה היה יקר מכפי ששילם בפועל לחיים-שמעון. כך הרוויח מכל הכיוונים...

בנדיצקי סולק מתפקידו ונענש קשות, ובתוך כך השתנה יחסו של הפריץ הצעיר אל היהודים. הפריץ הופיע בבית-הקהל בליאדי, ביקש את סליחת היהודים והזמין אותם לשוב אל אחוזותיו.

האדם שיצא מבור המוות

ברטוב עם אותות הגבורה. חיים של ניסים

בטוח שהשנים הקשות מאחוריי: התייתמות מאבי, התעללות השלטונות באימי, שנאסרה בשנות השלושים ואיבדה את ראייתה, הלחימה בחזית, השבי. אבל למעשה זו הייתה תחילת פרק חדש של סבל", מספר מיכאל.

שורה שעלתה ביוקר

לקראת סיום לימודיו נדרש להצטרף למפלגה הקומוניסטית. הוא מילא את טופס ההצטרפות ורשם את קורות חייו. בטופס ציין כי אביו, הרב רפאל ז"ל, היה רב וגר בירושלים שנים רבות. השורה הזאת עלתה לו ביוקר.

"כעבור כמה ימים נעצרת", הוא מספר בחיוך מר. "האשימו אותי בהערצה לישראל. הם התעלמו מהעובדה שהתייתמתי בגיל צעיר ולא הייתי חשוף לשום השפעה מאבי. נחקרתי חקירות מתישות במשך חודשים, מלוות במכות, בהרעבה ובהשפלה. גזר-הדין היה: שמונה שנות מאסר במחנה עבודה".

שרשרת ניסים

תחילה נשלח למחנה באזור הנמל סובייטסקיה גאבאן. שם ניצל בנס מטביעה: "במעבר ממחנה למחנה הוסענו במשאיות על האוקיינוס הקפוא. הקרח לא היה חזק דיו ורוב המשאיות צללו למים וטבעו, ובהן אסירים ושוטרים. הייתי במשאית

ביום ראשון הקרוב יענוד מיכאל ברטוב (87), תושב שכונת קריית-שלום בתל-אביב, את המדליות הרבות שזכה להן בהיותו חייל בצבא האדום, ויבוא להשתתף בקונגרס העולמי של יהודי בוכרה. לרגל מלאות 65 למלחמת העולם השנייה, יצדיע הקונגרס השנה ללוחמים היהודים שנלחמו בצבא הנאצי, ובהם אלפים מבני העדה הבוכרית.

מיכאל נולד בשנת 1924 באנדיג'אן שבאוזבקיסטאן. בהיותו נער בן שבע-עשרה גויס לצבא האדום. סיפור חייו יכול למלא ספר עב-כרס. "בקרוב קניגסברג (כיום קלינינגרד) נלחמתי בחזית. נפצעתי חמש פעמים: בראשי, בידי וברגלי", הוא מספר בקול שקט. לאחר מכן נפל בשבי והוחזק שם כחצי שנה, עד שניצל בנס.

שעות בקבר-אחים

הוא משחזר: "הסתרתתי בתוך עגלת גופות שהוצאה מהמחנה והובאה לקבר-אחים גדול. אני ועוד חייל אוזבקי הסתתרנו שעות, צמודים לקיר קבר-האחים. הנאצים ביצעו וידוא הריגה וירו מאות כדורים בגופות, אך בניסיוני הכדורים דילגו על שנינו, מכיוון שהיינו צמודים לקיר".

בתום המלחמה שוחרר בידי כוחות הצבא האדום והצבא האמריקני. הוא עבר להתגורר במוסקווה והתקבל ללימודים במכון לתעשיית מזון. "הייתי

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שני אדרים

שאלה: כשיש שני אדרים, מה דינם של תאריכים שנקבעו בחודש אדר בשנה רגילה?

תשובה: יש הפרש של כאחד-עשר יום בין שני-עשר חודשי הלבנה (שהם שנה בלוח העברי) לבין ארבע תקופות השנה (שנת השמש). הפרש זה עלול לגרום שחג הפסח יזוז אט-אט לתוך החורף, ואילו התורה הורתה לחגוג אותו בחודש האביב.

עליכן, אחת לכמה שנים נקבעת 'שנה מעוברת', שבה חודש נוסף - חודש העיבור. חודש זה מתקן את הפרשים שנוצרו בין שנת הלבנה לשנת החמה. החודש הנוסף הוא אדר-ראשון (אדר רגיל ואדר שני הם בני עשרים ותשעה ימים).

מי שנשבע או נדר לעשות דבר-מה בחודש העיבור, חייב לעשות זאת באדר ראשון, שהוא החודש הנוסף.

סתם אדר בלשון בני-אדם, כגון בכתובת שטרות

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות

של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתחנ

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח

מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: שולחן חג

לכל חגי ישראל ומועדיו

מגוון שיחות לכל חג, מעובדות על-פי אוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020